

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM
VAZIRLIGI TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT
UNIVERSITETI**

“BIZNES BOSHQARUVI VA LOGISTIKA” KAFEDRASI

Qo'lyozma huquqida

UDK:334.75

**ANVAROVA DILFUZA ABDUSATTOR QIZI
(MBA 10)**

**TADBIRKORLIK FAOLIYATINI BOSHQARISHNING TASHKILY
TUZILMALARINI SHAKILLANTIRISH**

**70411302-BIZNES BOSHQARUVI mutaxassisligi bo'yicha
Magistr akademik darajasini olish uchun yozilgan**

DISSERTATSIYASI

**Ilmiy rahbar:
I. f. n., dots. Qosimova Dilorom Sobirovna**

TOSHKENT - 2024

Magistrlik dissertatsiya ishi “ Biznes boshqaruvi ” kafedrasida
dastlabki himoyadan o‘tgan

35 -sonli bayonnoma “ 25 ” aprel 2024 y.

Kafedra mudiri: Ustoz. Y. To‘qiyulov Qaydov _____
imzo sana

Ilmiy rahbar: Ustoz. D.C. Yocunova Dor _____
imzo sana

Talaba: Anvarova Dilfuza Dilfuza _____
imzo sana

Dissertatsiya Magistratura bo‘limida 2024 yil “ _____ ”
№ _____ raqami bilan ro‘yxatga olinadi.

Bo‘lim boshlig‘i _____ F.I.O

ANNOTATSIYA

Ushbu dissertatsiya tadbirkorlik kompaniyalarida boshqaruvning tashkiliy tuzilmalarini tashkil etishning nozik jihatlarini o'rganadi. U dinamik startap muhitida boshqaruv tizimini tuzishning ahamiyati, muammolari va innovatsion yondashuvlarini atroflicha o'rganib tahlil qiladi. Tadqiqot tashkiliy tuzilmalarning turli o'lchovlarini, jumladan, iyrarxik, funktsional va tezkor modellarni ko'rib chiqib, ularning tadbirkorlik muvaffaqiyatiga ta'sirini baholaydi.

Dissertatsiya tizimli adabiyotlarni ko'rib chiqish, amaliy tadqiqotlar va analitik tadqiqotlar orqali mavjud bilimlarni sintez qiladi va tushunishdagi kamchiliklarni aniqlaydi. Bu kompaniya hajmi, sanoat dinamikasi va texnologik taraqqiyot kabi tashkiliy tuzilma qarorlariga ta'sir qiluvchi omillarni yoritadi. Bundan tashqari, u to'g'ri iyrarxiyalar, o'zaro funktsional jamoalar va tezkor metodologiyalar kabi tashkiliy tuzilmalarni tashkil etishda paydo bo'layotgan tendentsiyalar va innovatsion amaliyotlarni o'rganadi.

Dissertatsiya tadbirkorlik faoliyatida tashkiliy tuzilmalarni optimallashtirishga intilayotgan tadbirkorlar, biznes rahbarlari va siyosatchilar uchun amaliy tushuncha va tavsiyalar berishga qaratilgan. U ilg'or tajribalar, muammolar va imkoniyatlarni o'rganib chiqib, tadbirkorlik maydonida tashkiliy dizayn va menejment bo'yicha bilimlar to'plamiga hissa qo'shishga intiladi.

Umuman olganda, ushbu dissertatsiya tadbirkorlik kompaniyalarida boshqaruvning tashkiliy tuzilmalarini tashkil etishning har tomonlama tahlilini taklif etadi, bunda strategik moslashuv, moslashuvchanlik va innovatsiyalarning dinamik biznes muhitida tashkiliy samaradorlik va muvaffaqiyatga erishishdagi ahamiyati.

Kalit so'zlar: Tashkiliy tuzilmalar, Menejment, Tadbirkorlik, Startaplar, Iyrarxik tuzilma, Funktsional tuzilma, metodologiyalari, O'zaro funktsional jamoalar, Innovatsiyalar, Moslashuvchanlik, Qaror qabul qilish, Moslashuvchanlik, Yetakchilik, Tashkiliy dizayn, Strategik moslashtirish.

ANNOTATION

This dissertation delves into the intricacies of organizing organizational structures of management within entrepreneurial companies. It examines the significance, challenges, and innovative approaches to structuring management frameworks in dynamic startup environments. The study explores various dimensions of organizational structures, including hierarchical, functional, and agile models, and investigates their implications for entrepreneurial success.

Through a systematic literature review, case studies, and analytical studies, the dissertation synthesizes existing knowledge and identifies gaps in understanding. It sheds light on the factors influencing organizational structure decisions, such as company size, industry dynamics, and technological advancements. Additionally, it explores emerging trends and innovative practices in organizing organizational structures, such as flat hierarchies, cross-functional teams, and agile methodologies.

The dissertation aims to provide actionable insights and recommendations for entrepreneurs, business leaders, and policymakers seeking to optimize organizational structures in entrepreneurial ventures. By examining best practices, challenges, and opportunities, it seeks to contribute to the body of knowledge surrounding organizational design and management in the context of entrepreneurship. Overall, this dissertation offers a comprehensive analysis of organizing organizational structures of management in entrepreneurship companies, highlighting the importance of strategic alignment, adaptability, and innovation in driving organizational effectiveness and success in dynamic business environments.

Key words: Organizational structures, Management, Entrepreneurship, Startups, Hierarchical structure, Functional structure, Agile methodologies, Cross-functional teams, Innovation, Adaptability, Decision-making, Flexibility, Leadership, Organizational design, Strategic alignment.

MUNDARIJA

ANNOTATSIYA.....	2
ANNOTATION.....	3
MUNDARIJA.....	4
KELTIRILGAN JADVALLAR RO'YXATI	6
KELTIRILGAN RASMLAR RO'YXATI.....	7
KIRISH.....	8
Dissertatsiya mavzusining hozirgi kunda dolzarbligi	8
Tadqiqot maqsadi va vazifalari	10
Tadqiqotning asosiy muommolari va savollari	11
Tadqiqot obyekti va predmeti.....	13
Tadqiqot natijalarining ilmiy-nazariy va amaliy ahamiyati.....	14
Tadqiqotning ilmiy yangiligi.....	15
Dissertatsiya tarkibining qisqacha tasnifi.....	16
I. BOB. ADABIYOTLAR SHARHI.....	18
1.1 Kirish	18
1.2 Mavzuga oid ilmiy-nazariy qarashlar.....	18
1.2.1. Tashkiliy tuzilma nima?.....	18
1.2.2. Markazlashtirilgan va markazlashmagan tashkiliy tuzilmalar.....	18
1.2.3. Tashkiliy tuzilmalarning afzalliklari.....	21
1.2.4. Tashkiliy tuzilmalarning turlari.....	22
1.3. Menejment (Boshqaruv) nima?.....	25
1.3.1. Boshqaruv darajalari	26
1.3.2. Boshqaruv uslublari.....	27

1.4. Tadbirkorlik boshqaruvi nima?	29
1.4.1. Nima uchun tadbirkorlikni boshqarishda rejaga ega bo'lish muhim?	30
1.5. Mavzuga oid maxalliy - me'yoriy izlanishlar sharhi	30
1.5.1. O'zbekistonda tadbirkorlikka yaratilgan sharoitlar	32
1.5.2. O'zbekistonda tadbirkorlik boshqaruv tashkiliy tuzilmalari.....	34
1.6. Xulosa.....	35
II. BOB. METODOLOGIYA.....	37
2.1. Tadqiqot dizayni.....	37
2.2. Ma'lumotlarni to'plash jarayoni.....	37
2.3. Tadqiqot olib borish hamda taxlil uchun qo'llaniladigan usullar	38
2.4. Tadqiqot jarayonida kutilayotgan muommolar va ularning yechimi ...	39
III. BOB. TAHLIL VA NATIJALAR.....	41
3.1. "Hi-stream" korxonasi boshqaruv tashkiliy tuzilmasi tahlili.....	41
3.2. UZTELECOM Kompaniyasi tashkiliy tuzilma tahlili	42
3.2.1. SWOT tahlil	48
3.2.2. "Uztelekom" ning tashkiliy tuzilmasini rivojlantirish bo'yicha tavsiyalar:.....	50
3.3. "ALFAINVEST" sug'urta kompaniyasi boshqaruv tashkiliy tuzilmasi tahlili.....	53
3.3.1. AlfaInvest va uning tashkiliy tuzilmalariga qaratilgan 4P tahlili ..	55
3.3.2. "ALFA INVEST" kompaniyasining boshqaruv tashkiliy tuzilmasini yaxshilashda tavsiyalar.	57
3.4. Umumiy Tavsiyalar.	58
XULOSA	60

KIRISH

Bugungi dinamik va raqobatbardosh biznes muhitida tashkiliy tuzilmalarning samaradorligi tadbirkorlik kompaniyalarining muvaffaqiyati yoki muvaffaqiyatsizligini aniqlashda hal qiluvchi rolni o'ynaydi. Tadbirkorlik korxonalarini rivojlanib o'zgaruvchan bozor sharoitlariga moslashishda davom etar ekan, samarali va moslashuvchan tashkiliy tuzilmalarga bo'lgan ehtiyoj tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Ushbu dissertatsiya korporativ kompaniyalarda tashkiliy tuzilmalarni tashkil etishning nozik tomonlarini o'rganishga, optimal ishlash va tezkorlikka erishish uchun strategiyalar va ilg'or tajribalarni ochib berishga qaratilgan.

Shu bilan birga, ushbu dissertatsiya nazariy asoslarni, empirik tadqiqotlarni va amaliy misollarni har tomonlama o'rganish orqali tashkilotni loyihalash va boshqarish bo'yicha bilimlar to'plamiga hissa qo'shishga intiladi; tadbirkorlik kompaniyalarida tashkiliy tuzilmalarni tashkil etishning nozik tomonlarini o'rganish uchun qimmatli ko'rsatmalar va tavsiyalar beradi.

Markaziy Osiyo chorrahasida joylashgan O'zbekistonda so'nggi yillarda sezilarli darajada iqtisodiy islohotlar amalga oshirilib, ichki va xorijiy sarmoyalar jalb etilmoqda. O'zbekistonda tadbirkorlik kundan kunga yangilanib, yangi imkoniyatlarga qadam qo'yib tez suratlarda rivojlanishda harakatlanar ekan, tashkiliy tuzilmalarni loyihalash va boshqaruvni rivojlantirish, innovatsiyalar va raqobatbardoshlikni oshirishda hal qiluvchi rolni o'ynaydi. Ushbu amaliy tadqiqot O'zbekistonda korxonalar tomonidan qabul qilingan tashkiliy tuzilmalarni o'rganib, ularning kuchli tomonlari, qiyinchiliklari va muvaffaqiyatga olib keladigan natijalarini o'rganadi.

Dissertatsiya mavzusining hozirgi kunda dolzarbligi

O'zbekiston sharoitida tadbirkorlik faoliyati doirasida tashkiliy tuzilmalarni optimallashtirish bir qancha sabablarga ko'ra muhim ahamiyat kasb etadi. Birinchidan, O'zbekiston bozorga yo'naltirilgan iqtisodiyotga o'tish bilan tavsiflangan iqtisodiy o'tish va islohotlar davrini boshdan kechirar ekan, tadbirkorlik